

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

Изх. №

София, 201 ... г.

ПРОЕКТ!

ДО
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДОКЛАД

от **ВЛАДИСЛАВ ГОРАНОВ** – министър на финансите

ОТНОСНО: проект на Решение на Министерския съвет за определяне на арбитри и помирители по смисъла на глава I, раздел IV от Конвенцията за уреждане на инвестиционни спорове между държави и граждани на други държави от 1965 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

В съответствие с чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация внасям за разглеждане в Министерския съвет проект на Решение на Министерския съвет за определяне на арбитри и помирители по смисъла на глава I, раздел IV от Конвенцията за уреждане на инвестиционни спорове между държави и граждани на други държави от 1965 г.

Република България е подписала Конвенцията за уреждане на инвестиционни спорове между държави и граждани на други държави (Конвенцията) на 21.03.2000 г. и същата е влязла в сила за Република България на 13.05.2001 г. Към настоящия момент страни по Конвенцията са повече от 140 държави.

Целта на Конвенцията е да се деполитизират споровете между държави и инвеститори на други държави и да се премахне използването на сила и натиск във връзка с тях като се създаде независима институция за безпристрастно разрешаване на тези

спорове в съответствие с международното право. За тази цел с Конвенцията се създава Международен център за разрешаване на инвестиционни спорове („МЦРИС“) и се определят неговите функции и организация. Международният център за разрешаване на инвестиционни спорове е независима международна организация, която осигурява организационна инфраструктура и административно подпомагане на разрешаването на тези спорове чрез арбитраж или помирение. Споровете в МЦРИС не са разрешават директно от него, а от състави от арбитри и помирители, избрани от страните по спора.

С подписването на Конвенцията присъединяващата се държава обаче не приема автоматично юрисдикцията на МЦРИС за разглеждането на всички инвестиционни спорове между нея и граждани на други държави, подписали конвенцията. Международният център за разрешаване на инвестиционни спорове има юрисдикция да разгледа един инвестиционен спор, само ако една договаряща страна и инвеститор от друга страна са се съгласили за това. Съгласно утвърдилата се международна практика, договарящите се страни дават своето съгласие в многостранен международен договор или в двустранна спогодба за взаимно насърчаване и защита на инвестициите, в своето национално законодателство относно чуждестранните инвестиции или в конкретен инвестиционен договор между държава и инвеститор.

Конвенцията не съдържа материалноправни разпоредби, които определят нормите и стандартите за третиране на чуждестранни инвеститори и инвестиции, и с присъединяването си към нея държавата не поема никакви материалноправни задължения в това отношение. Тези норми и стандарти се определят от общото международно публично право и многостранните и двустранните спогодби за взаимно насърчаване и защита на инвестициите, които договарящите държави сключват по между си. Към настоящия момент съществуват над 1000 такива двустранни спогодби за взаимно насърчаване и защита на инвестициите между държавите, подписали Конвенцията, като Република България е страна по многостранния Договор за енергийната харта и около 70 двустранни договори за взаимно насърчаване и защита на инвестициите с държави от цял свят.

Съгласно Конвенцията, органите на МЦРИС са Административен съвет и Секретариат. Административният съвет се състои от представители на всички държави, присъединили се към Конвенцията и се председателства от Президента на Международната банка за възстановяване и развитие, който обаче няма право на глас. Административният съвет приема процедурните правила за помирителните и арбитражни производства, процедурните правила за започване на помирително или арбитражно производство, административните и финансови правила на МЦРИС, също така гласува годишния бюджет на МЦРИС и избира генералния секретар на МЦРИС. Секретариатът се състои от генерален секретар, заместник-генерални секретари и служители. Генералният секретар представлява МЦРИС, регистрира и образува делата и удостоверява постановените решения. Заместник-главният секретар отговаря за ежедневната организация и функциониране на МЦРИС.

Споровете в МЦРИС се разрешават от арбитри или помирители, избрани от страните по спора. За да се улеснят страните при своя избор на арбитър/арбитражен състав или помирител/помирителен състав, към МЦРИС се поддържат списък на арбитрите и списък на помирителите. Всяка Договаряща страна може да посочи четири лица за включване в тези списъци. Няма изискване посочените лица да са граждани на посочилата ги държава. Лицата, които са граждани на посочилата ги държава, не могат да бъдат избрани за арбитри или помирители по спорове, в които тази държава или неин инвеститор е страна. Включването на едно лице в списъка на арбитрите и помирителите не създава между МЦРИС и него административно, трудово или каквото и да е друго правоотношение. Включването на дадено лице в списъка не е гаранция, че то ще бъде избрано за арбитър или помирител. До избирането си за арбитър или помирител по конкретно дело това лице не получава никакво възнаграждение.

Поради гореизложените причини, номинирането на арбитри в списъците не е аналогично на номинирането на български съдия в Съда на Европейския съюз, Европейския съд по правата на човека в Страсбург или Международния съд в Хага.

Конвенцията изисква посочените лица да притежават високи морални качества, да са признати специалисти в областта на правото, прилагано в МЦРИС, и да могат да вземат независими и безпристрастни решения. По-конкретно, понеже става дума за разрешаване на инвестиционни спорове чрез арбитраж, тези лица трябва да имат специализирано образование и реален професионален опит в международното публично право, отнасящо се до защитата на чуждестранните инвестиции, международното търговско право и международния арбитраж.

Следователно, с оглед на целите на Конвенцията, ролята на арбитрите и характера на споровете, Република България следва да посочи лица, които поради своя образователен и професионален профил и морални качества действително имат шанс да бъдат избирани за арбитри или помирители от инвеститорите на другите държави, страни по Конвенцията, и/или другите държави, страни по Конвенцията. Съгласно Конвенцията не е задължително лицата, номинирани за включване в списъка на арбитрите и помирителите от Република България, да бъдат нейни граждани. Установената практика показва, че редица страни - членки на Конвенцията са номинирали чуждестранни специалисти, които са изявени имена в областта на международния инвестиционен арбитраж.

Мандатите на посочените от Република България лица, които понастоящем са в списъка на арбитрите и помирителите, са изтекли съответно на 20.11.2007 г. и на 23.07.2008 г.

Министърът на финансите е законният представител на Република България и представлява българската държава по заведените срещу нея съдебни и арбитражни дела. По силата на закона на него е възложено да организира и осъществява представителството и защитата и по международните инвестиционни арбитражни дела, страна по които е Република България. По тези причини министърът на финансите се явява и органът който пряко определя политиката на държавата в областта на търговските и инвестиционните арбитражи, включително и определянето и избирането на арбитри. Тези функции произтичат пряко от възложените на министъра на финансите отговорности във връзка възложените му функции по защитата на държавния интерес и на публичните финанси.

Предвид изложеното и с оглед попълването на националната листа на арбитрите и помирителите в Международния център за разрешаване на инвестиционни спорове, предлагам да бъдат включени в списъка на помирителите и в списъка на арбитрите следните лица (подредени по азбучен ред):

1. **Ангел Симеонов Калайджиев** – адвокат – член на Софийска адвокатска колегия професор по гражданско и търговско право в Юридическия факултет на Софийския Университет “Св. Климент Охридски”;
2. **Георги Иванов Спасов** - адвокат – член на Софийска адвокатска колегия, главен асистент в Софийския университет „Св. Климент Охридски“, Юридически факултет;
3. **Лазар Владимиров Томов** – адвокат – член на Софийска адвокатска колегия, член на Международната адвокатска асоциация, арбитър в арбитражния съд при БТПП;

4. **Силвия Тодорова Тонова** – адвокат в международното адвокатско дружество „Джоунс Дей“ (Jones Day), член на адвокатските колегии на Ню Йорк и окръг Колумбия, САЩ.

Лицата, които предлагам да се включат в списъците за арбитри и помирители към МЦРИС, са изтъкнати специалисти в областта на международното публично право, с безспорен авторитет в тези среди и с богат професионален опит в международното търговско право и международния арбитраж, за което прилагаме и кратка професионална и биографична справка.

Предложеният проект на решение на Министерския съвет не съдържа разпоредби, транспониращи актове на Европейския съюз, поради което не е приложена справка за съответствие с европейското право.

Проектът на акт няма да окаже пряко и/или косвено въздействие върху държавния бюджет, поради което е приложена финансова обосновка съгласно чл. 35, ал. 1, т. 4, буква „б“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

С оглед на гореизложеното и на основание чл. 8, ал. 3 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, предлагам Министерският съвет да разгледа и приеме приложения проект на решение.

ПРИЛОЖЕНИЯ:

1. Проект на решение на Министерския съвет;
2. Финансова обосновка;
3. Съобщение за средствата за масово осведомяване;
4. Биографични справки.

МИНИСТЪР:

(Владислав Горанов)